

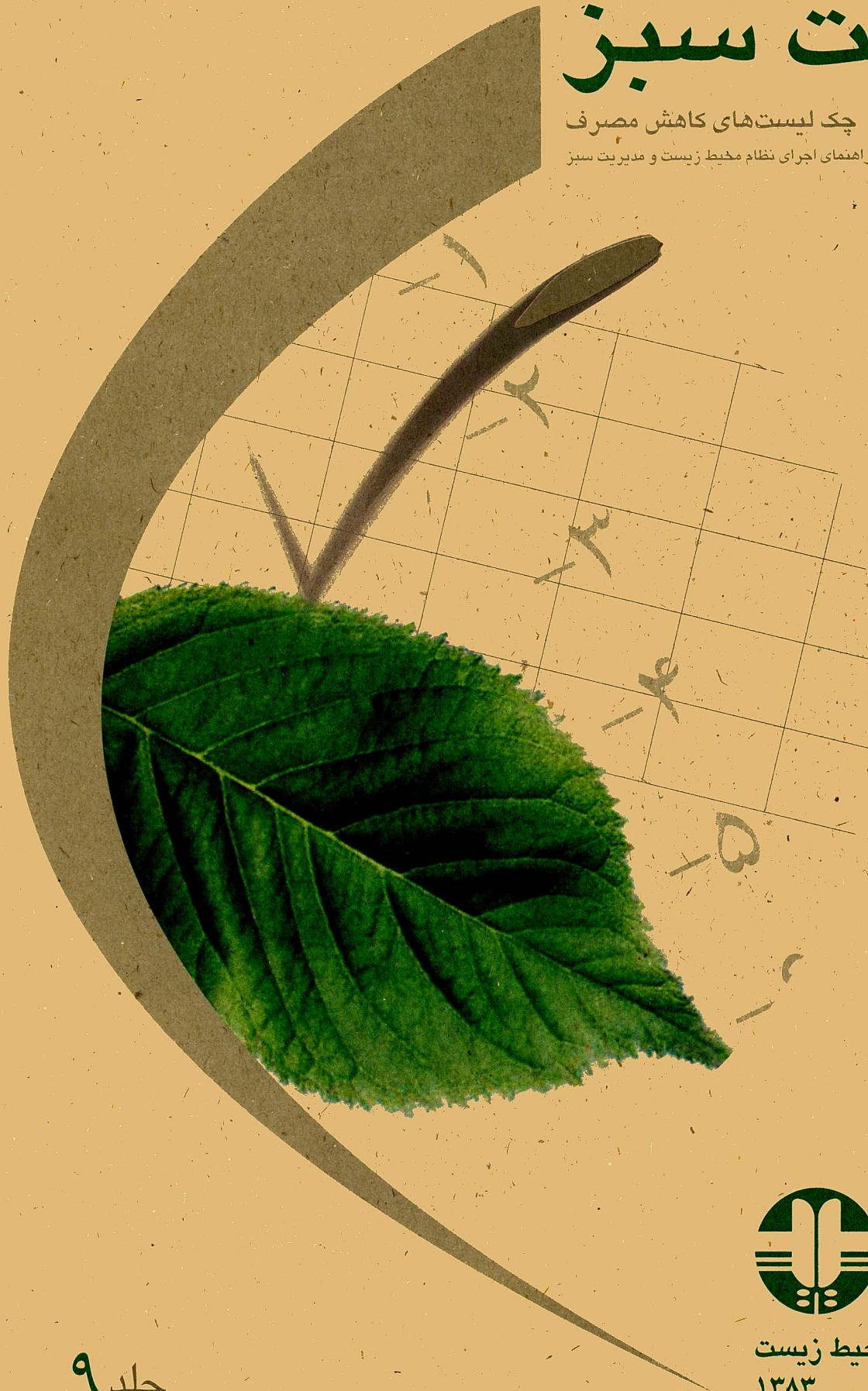

جمهوری اسلامی ایران

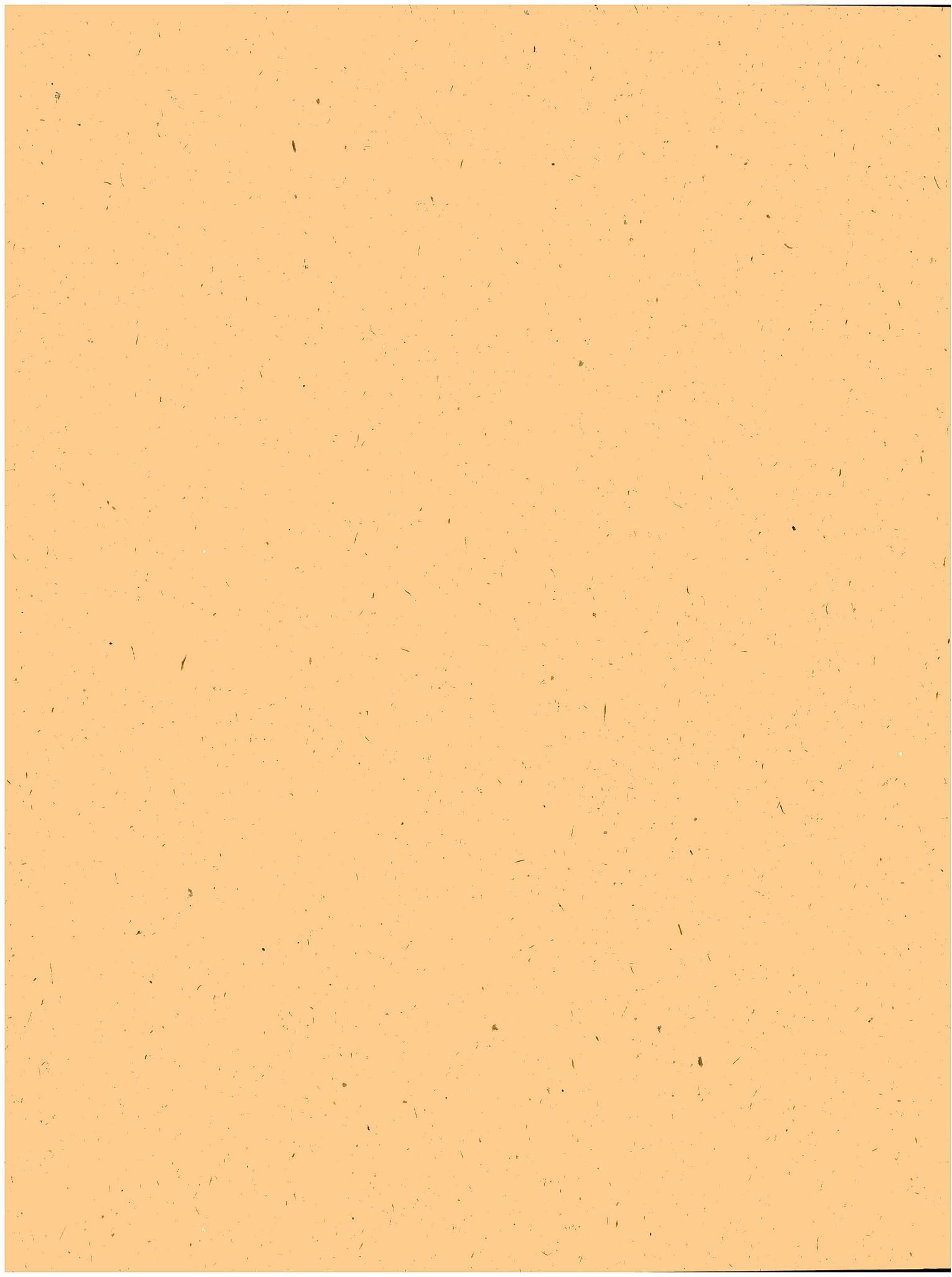
دولت سبز

چک لیست‌های کاهش مصرف

در ارتباط با دستورالعمل‌ها و راهنمای اجرای نظام محیط زیست و مدیریت سبز

سازمان حفاظت محیط زیست
۱۳۸۳

به نام خدا

چک لیست های کاهش مصرف

در ارتباط با دستورالعمل ها و راهنمای

اجرای نظام محیط زیست و مدیریت سبز

دولت سبز: دستور العمل‌ها و راهنمای اجرای نظام
محیط زیست و مدیریت سبز / مشاور و طراح کروه
کارشناسان ایران؛ [برای] اسازمان حفاظت محیط
زیست. تهران: کیفیت و مدیریت، ۱۳۸۲

ج: مصور، جدول، نمودار. — (مجموعه
مدیریت سبز)

ISBN 964-93348-0-7 (۱. ج.) . ISBN 964-93348-1-5 (۲. ج.) . ISBN 964-93348-2-3 (۳)
ISBN 964-93348-3-1 (۴. ج.) . ISBN 964-7660-26-x (۵. ج.) . ISBN 964-7660-27-8 (۶)
ISBN 964-93348-4-x (۷. ج.) . ISBN 964-7660-34-0 (۸. ج.) . ISBN 964-7660-34-0 (۹)
ISBN 964-7660-35-9 (۱۰. ج.) . ISBN 964-7660-36-7 (۱۱. ج.) . ISBN 964-7660-37-5 (۱۲. ج.)

فهرستنامه براسان اطلاعات فیبا.
پشت‌بند به انگلیسی: Green government: environmental system and green management ...
مندرجات: ج. ۱. برای وزارت خارجه‌ها و
سازمان‌های دولتی. -- ج. ۲. برای واحدهای تولیدی
و منطقی. -- ج. ۳. برای مرکز اقتصادی و تجاری
دولتی. -- ج. ۴. برای مرکز توریستی و کردشکری
-- ج. ۵. برای مرکز فرهنگی و ورزشی. -- ج. ۶.
برای مرکز آموزش و پرورش. -- ج. ۷. برای
مرکز بهداشتی و درمانی. -- ج. ۸. برای مرکز
نظم و پادشاهی. -- ج. ۹. چک لیست‌های کاهش
مصرف. -- ج. ۱۰. استاندارد نظام مدیریت سبز
(مفهوم و راهنمای استفاده). -- ج. ۱۱. راهنمای
صرفهجویی در معرف منابع از آن‌دستی با هدف
حفاظت از محیط زیست. -- ج. ۱۲. راهنمای استفاده
از سامانه دولت سبز.
۱. سیاست محیط‌زیست -- ایران. ۲. مدیریت --
ایران -- تأثیر بر محیط زیست. ۳. مدیریت اداری --
ایران -- تأثیر بر محیط زیست. الف. کروه
کارشناسان ایران. بسازمان حفاظت محیط زیست.

۳۹۳/۲۰۰۸۶

GE110/۱۹۵۹

*۸۲-۲۵۷۱۲

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب:
چک لیست‌های کاهش مصرف
در ارتباط با دستورالعمل‌ها و راهنمای اجرای
نظام محیط‌زیست و مدیریت سبز

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: ۱۳۸۲

لیتوگرافی: دیرین‌گرافیک

چاپخانه: خاتم

صحافی: سپیدار

ناشر: انتشارات کیفیت و مدیریت

شابک: ۰ - ۳۴ - ۷۶۶۰ - ۹۴۶

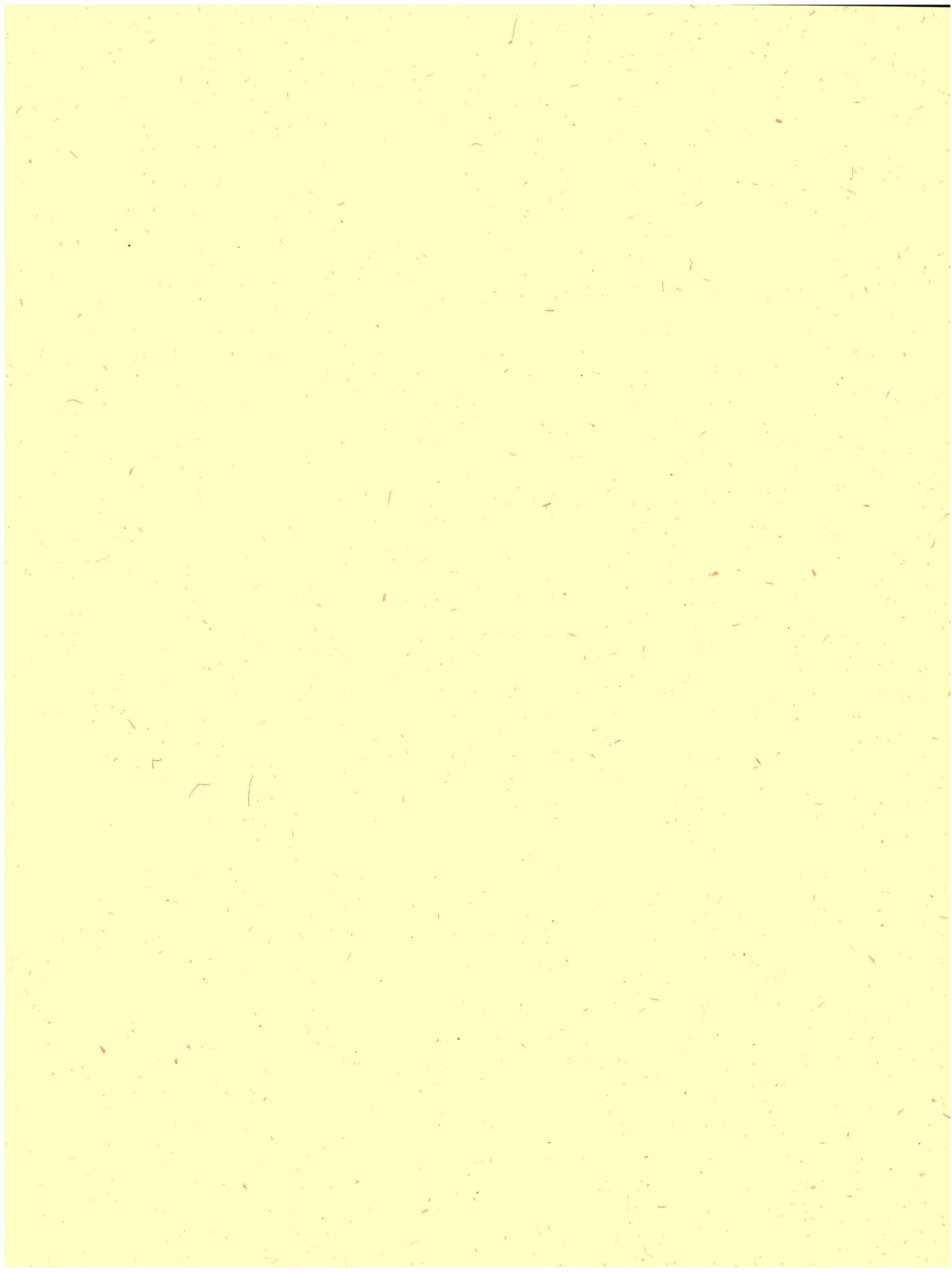

گروه کارشناسان ایران
Iran Group of Surveyors

- راهنمای تکمیل و استفاده از چک لیست‌های کاهش مصرف
- چک لیست ۱ - صرفه‌جوئی در مصرف انرژی الکتریکی در تاسیسات
روشنائی ساختمان و محوطه
- چک لیست ۲ - صرفه‌جوئی در مصرف انرژی الکتریکی در تاسیسات سرمایشی و گرمایشی ساختمان
- چک لیست ۳ - کاهش مصرف آب در ساختمان و محوطه
- چک لیست ۴ - کاهش آلودگی در جا به جا شدن روزمره
- چک لیست ۵ - کاهش مصرف مواد اولیه در واحدهای تولیدی و صنعتی
- فرم گزارش پیشرفت

جلد ۹ از مجموعه مدیریت سبز

دبیرخانه دولت سبز: تهران، بزرگراه شهید همت، پارک طبیعت پردیسان،
مرکز تحقیقات زیست محیطی دفتر ارزیابی زیست محیطی
تلفن: ۸۳۶۹۹۱۸ ۸۲۶۸۰۴۰ نامابر

راهنمای تکمیل و استفاده از چکلیست‌های کاهش مصرف

در جهت تحقق برنامه دولتسبز در نظر است که کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی در بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از مشارکت گسترده کلیه نیروی انسانی شاغل در بخش دولتی بهره‌مند گردد. با توجه به تنوع فعالیت‌ها و گستردنگی حوزه فعالیت دولت تشکیل تشكیل‌های زیست‌محیطی تحت عنوان "گروه‌سبز" در هر یک از مراکز دولتی در سراسر کشور مدنظر قرار گرفته است. برای شروع فعالیت "گروه‌سبز" چکلیست‌های پیشنهادی که به عنوان نمونه جهت صرفه‌جوئی در مصارف انرژی، کاغذ، آب و ... تهیه شده است به ۲ طریق به شرح زیر قابل دستیابی می‌باشد:

الف) از طریق مراجعه به سامانه دولتسبز (www.greengovernment.org)

ب) ارسال از طریق دیپرخانه دولت سبز به نماینده دستگاه اجرائی در امور مدیریت‌سازمان

نحوه تکمیل چکلیست‌ها به شرح زیر می‌باشد:

۱. نماینده دستگاه اجرائی که به عنوان رئیس یا مسئول گروه‌سبز مطرح می‌باشد اقدام به تشکیل جلسه نماید.
۲. گروه‌ساز چنانچه متشکل از نمایندگان تمامی قسمت‌ها نباشد، با دعوت از یک نماینده از هر قسمت از سازمان نسبت به ارائه توضیحات در مورد چکلیست‌ها اقدام نموده و چکلیست‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. هر نماینده ذر صورتی که قابلیت پاسخگوئی به سؤال‌ها را داشته باشد اقدام به پاسخگوئی می‌نماید. در غیر این صورت با ارائه چکلیست‌ها و توضیحات لازم به افراد مطلع زیر مجموعه خود از آن‌ها می‌خواهد که نسبت به پاسخگوئی به چکلیست‌ها اقدام نمایند.
۳. هر چکلیست متشکل از سؤوالاتی است که به صورت بلی یا خیر قابل پاسخگوئی هستند. در قسمت توضیحات، هر نوع نظر یا پیشنهاد قابل طرح از طرف افراد ارائه می‌گردد.
۴. پس از پاسخگوئی به چکلیست‌ها، گروه سبز نسبت به جمع‌آوری آن‌ها اقدام نموده و با تشکیل جلسات به بررسی نتایج به دست آمده می‌پردازد. در این مرحله برای برآورد و ارزیابی وضعیت موجود برای هر پاسخ مثبت ۱ امتیاز و برای پاسخ‌های منفی امتیاز صفر در نظر گرفته می‌شود. سپس مجموع امتیازات محاسبه می‌گردد و نتایج محاسبات به صورت درصد بیان شده و وضعیت موجود طبق جدول انتهای هر چکلیست ثبت می‌گردد. جهت حصول اطمینان از پاسخ‌های به دست آمده و جهت ایجاد دیدگاه واقع بینانه‌تر برای انجام اقدامات اجرایی، گروه‌ساز افرادی را از داخل سازمان به عنوان بازرس (ارزیاب) انتخاب می‌نماید. این بازرس (ارزیاب)، بازرسین (ارزیابان) پاسخ‌های به دست آمده در چک‌لیست‌ها را با مراجعه به قسمت‌های مربوطه مورد کنترل مجدد قرار می‌دهند. باید توجه داشت که بهتر است بازرس مربوط به هر قسمت، از پرسنل سایر قسمت‌ها در نظر گرفته شود ولی آگاه به کار همان قسمت باشد.
۵. نتایج اجرائی حاصل از این چکلیست‌ها توسط گروه‌ساز به بالاترین مرجع تصمیم‌گیری در سازمان جهت اقدامات لازم ارائه می‌گردد و گروه‌ساز در خصوص پیگیری اقدامات مربوطه فعالیت می‌نماید.
۶. چکلیست‌های مربوطه هر شش‌ماه یکبار مجددًا تکمیل گردیده و نتایج امتیازات به دست آمده (به صورت درصدی) با نتایج قبلی طبق جدول ارایه شده در پایان هر چکلیست مقایسه می‌گردد تا وضعیت پیشرفت یا عدم پیشرفت در خصوص کاهش مصرف در سازمان مشخص گردد. نماینده مدیریت‌سازمان می‌باشد. مدیریت ارشد سازمان با استفاده از این گزارش نسبت به تهیه گزارش پیشرفت اقدام می‌نماید. برای سازمان‌های مستقر در استان تهران مدیریت ارشد می‌باشد گزارش را به دیپرخانه دولت سبز ارسال نماید. برای سایر استان‌ها مدیریت ارشد سازمان مربوطه گزارش را به اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان ارسال می‌نماید. در وزارت‌خانه‌ها مدیریت‌های ارشد گزارش را به نماینده تام‌الاختیار وزیر ارائه نمایند و سپس این نماینده تام‌الاختیار گزارش نهایی را تهیه و به دیپرخانه دولت سبز ارسال می‌نماید.

چک لیست ۱ - صرفه جوئی در مصرف انرژی الکتریکی در تاسیسات روشنایی ساختمان و محوطه

امتیاز	توضیحات	پاسخ		بررسش	ردیف
		بلی	خیر		
۱	آیا شاخص (میزان استاندارد) برای مقادیر مصرف انرژی الکتریکی در آن سازمان وجود دارد؟				
۲	آیا مقادیر مصرف انرژی الکتریکی توسط کنتور اندازه گیری می شود؟				
۳	آیا عال مصرف انرژی بیش از مقادیر شاخص مورد شناسایی و بررسی قرار گرفته است؟				
۴	آیا طی سال گذشته کنترل های لازم جهت جلوگیری از مصرف انرژی الکتریکی بیش از مقادیر شاخص انجام شده است؟				
۵	آیا برنامه زمانبندی شده ای (به طور مثال ۶ ماهه) جهت تمیز کردن شیشه ها، محافظه لامپها و چراغها وجود دارد؟				
۶	آیا از تمام ظرفیت تاسیسات روشنایی در طول شباهروز استفاده می گردد؟				
۷	آیا به جای لامپ های حبابی و پرمصرف از لامپ های فلوروست و کم مصرف استفاده می شود؟				
۸	آیا در هنگام سوختن لامپ علاوه بر تعویض لامپ علت آن نیز بررسی می شود؟				
۹	آیا علت سوختن زود هنگام لامپ های داخل ساختمان مورد بررسی قرار می گیرد؟				
۱۰	آیا میزان روشنایی هر واحد با توجه به نوع کاربری واحد مربوطه از تناسب لازم برخوردار است؟				
۱۱	آیا طراحی ساختمان به گونه ای است که بتوان از حداقل روشنایی روز استفاده نمود؟				
۱۲	آیا در رنگ آمیزی فضای داخلی ساختمان از رنگ های روشن استفاده شده است تا نیاز به استفاده از برق به حداقل برسد؟				
۱۳	آیا اقدامات آموزشی به منظور پرهیز از مصرف بی مورد انرژی الکتریکی، نظیر برگزاری کلاس های آموزشی، نصب پوسترهای علائم هشدار دهنده در محل های مناسب و در معرض دید کارکنان و ... صورت گرفته است؟				
۱۴	آیا در ساختمان از حسگرهای حساس به حضور افراد جهت خاموش و روشن نمودن اتوماتیک تاسیسات روشنایی استفاده شده است؟				
۱۵	در اتاق هایی که از لوستر چند شاخه استفاده می شود، آیا جهت روشن و خاموش کردن مجزای لامپ ها، کلید های جداگانه ای در نظر گرفته شده اند؟				
۱۶	آیا نحوه نورپردازی فضای داخل ساختمان به گونه ای است که از کمترین تعداد لامپ با حداقل میزان روشنایی بتوان بهره گرفت؟				
۱۷	آیا سیم کشی داخل اتاق های سازمان و سایر تاسیسات روشنایی ساختمان هر چند سال یک بار (حداقل هر ۲ سال یک بار) توسط افراد متخصص مورد بررسی قرار می گیرد؟				
۱۸	آیا استانداردها و مقررات مربوط به تاسیسات الکتریکی در کلیه اتصالات رعایت گردیده است؟				
۱۹	آیا از علائم هشدار دهنده جهت جلوگیری از روشن و خاموش نمودن بی مورد لامپها استفاده شده است؟				
۲۰	آیا به منظور جلوگیری از استفاده موادی آسانسورها از سیستم کنترلی مناسب (نظیر توقف آسانسورها در طبقات زوج یا فرد) جهت افزایش کارایی آسانسورها استفاده شده است؟				

ادامه چک لیست ۱

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات		امتیاز
			بلی	خیر	
۲۱	آیا برای روشنایی راهروها و محوطه ساختمان از سیستم Timer خاموش شدن اتوماتیک پس از زمان معین استفاده شده است؟				
۲۲	آیا در صورت عدم استفاده از رایانه برای مدت زمان های بیش از ۱۰ دقیقه صفحه نمایش کامپیوترها خاموش و به صورت خودکار روشن می شوند؟				
۲۳	آیا از پست الکترونیکی (email) به جای ارسال دورنما (فکس) و چاپ کردن نامه ها استفاده می گردد؟				
۲۴	آیا به جای چاپ کردن از سخنه های مشابه از دستگاه کپی استفاده می گردد؟				
۲۵	آیا در هنگام خرید تجهیزات جدید به میزان انرژی مصرفی و بازدهی مفید آن ها توجه می شود؟				
۲۶	آیا در زمینه های ارتقاء کیفیت تجهیزات مصرفی ساختمان به گونه ای که با مصرف میزان انرژی کمتر از بازدهی بیشتری برخوردار باشند تدبیری صورت گرفته است؟				
۲۷	آیا از تجهیزاتی که دارای برچسب انرژی هستند استفاده به عمل می آید؟				
۲۸	آیا از میان افراد متخصص فردی به عنوان مسئول انرژی به منظور کنترل و نظارت کمی و کیفی منظم بر میزان مصرف انرژی تعیین شده است؟				
۲۹	آیا رایانه های موجود در ساختمان جهت قرار گرفتن سریع در حالت Standby در موقعی که مورد استفاده قرار نمی گیرند، تنظیم شده اند؟				
۳۰	آیا تدبیری جهت اصلاح و بهبود ضریب قدرت در تابلوی برق اصلی به وسیله مخازن اندیشه شده است؟				
۳۱	آیا فیوزهای برق ساختمان بطور مرتب بررسی می گردد تا بیش از حد تحمل توان الکتریکی سیم کشی ساختمان نباشد؟				
۳۲	آیا میزان بازدهی مفید موتور الکتریکی ادوات و تجهیزات موجود در ساختمان های صنعتی (نظیر چیلرهای، ژنراتورها، کوره های الکتریکی و ...) بطور ادواری مورد بررسی و کنترل قرار می گیرند؟				
۳۳	آیا میزان بازدهی مفید موتور الکتریکی تجهیزات و ادوات موجود در ساختمان های غیر صنعتی (نظیر یخچال ها و فریزرها، کولر، هیتر و سماور برقی و ...) بطور ادواری مورد بررسی و کنترل قرار می گیرند؟				
۳۴	آیا برای تابلوهای تبلیغاتی، چراغ های هشدار دهنده و ... از لامپ های کم مصرف و لامپ های دیودی (LED) استفاده می گردد؟				
۳۵	آیا به فکر ایجاد گروه سبز و یا نظیر آن بوده اید؟				

جمع امتیاز

ارزیابی گروه سبز

ضعیف	متوسط	خوب	بسیار خوب	عالی
%۲۰	%۲۰-۴۰	%۴۰-۶۰	%۶۰-۸۰	%۸۰-۱۰۰

چک لیست ۲- صرفه جویی در مصرف انرژی الکتریکی در تاسیسات سرمایشی و گرمایشی ساختمان

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات		امتیاز
			بلی	خیر	
۱	آیا در زمان متعادل بودن دمای هوا، اقدام سریع برای خاموش کردن سیستم گرمایش و سرمایش ساختمان انجام می‌گیرد؟				
۲	آیا در موتوخانه تاسیسات دیگ آب گرم عایق کاری حرارتی شده است؟				
۳	آیا لولهای آب گرم موجود در ساختمان عایق کاری شده‌اند؟				
۴	آیا نواقص موجود در ارتباط با سیستم لوله کشی ساختمان و عایق کاری آن‌ها به طور مرتب بررسی و کنترل می‌گردد؟				
۵	آیا نشی شیرهای سیستم گرمایش به طور مرتب برطرف می‌گردد؟				
۶	آیا در ارتباط با گرم یا خنک نمودن اتاق‌ها و فضاهای داخل ساختمان طرحی به اجرا در آمده که از گرم یا سرد شدن محل‌های بدون استفاده جلوگیری به عمل آید؟				
۷	آیا شیرهای رادیاتورها به طور مرتب کنترل می‌شوند تا به راحتی باز و بسته شوند؟				
۸	آیا در سیستم‌های گرمایشی از دیگ، کوره‌ها و مشعل‌های کارا استفاده شده است؟				
۹	آیا در ساختمان بهای استفاده از آبگرمکن‌های دوجداره از آبگرمکن‌های خورشیدی استفاده شده است؟				
۱۰	آیا در ساعت‌های اداری از کنترل کننده‌های زمانی در سیستم‌های سرمایش و گرمایش استفاده می‌شود؟				
۱۱	آیا در سازمان از کولر آبی جهت سرد نمودن محیط استفاده می‌شود؟				
۱۲	آیا ظرفیت کولر استفاده شده برای هر قسم متناسب با فضای مورد نظر انتخاب شده است؟				
۱۳	آیا محل نصب کولر به گونه‌ای است که حداقل مسیر کانال کشی و حداقل میزان بیچ و خم را در طول مسیر طی کند؟				
۱۴	آیا اقدامات آموزشی به منظور پرهیز از مصرف بی مورد انرژی الکتریکی، نظیر برگزاری کلاس‌های آموزشی، نصب پوستر و علامت هشدار دهنده در محل‌های مناسب و در معرض دید کارکنان و ... صورت گرفته است؟				
۱۵	آیا در مورد محل نصب کولر با توجه به اینکه کولر باید در هوای آزاد نصب شود در غیر این صورت درجه رطوبت نسبی هوای محوطه تهییه شده بالا رفته و هوای لطیف و مناسبی از کولر به دست نخواهد آمد) دقت لازم اعمال شده است؟				
۱۶	آیا پوشال کولرهای آبی به طور مرتب (حداقل هر دو سال یکبار) تعویض شده و نسبت به تمیز کردن و رفع اشکالات کولر پیش از شروع به استفاده از آن اقدامات لازم می‌آید؟				
۱۷	آیا اقدامی جهت جلوگیری از استفاده همزمان چند وسیله گرمایزا مانند لامپ‌های پر مصرف، سماور، اجاق گاز شده است؟				
۱۸	آیا در صورت استفاده از کولر آبی، کولر گازی، فن کوئل و چیلر مراقب هستید تا اشیائی مانند پرده، کمد و ... از ورود جریان هوای خنک ایجاد شده به فضای اتاق جلوگیری نکنند؟				
۱۹	آیا محل نصب دریچه‌های کولر به گونه‌ای است که امکان جابجاگی هوای خنک ایجاد شده در فضای مورد نیاز را فراهم سازد؟				
۲۰	آیا در هنگام نصب کولر جهت جلوگیری از اتلاف انرژی درزهای موجود بین کانال کولر با دیوار یا پنجره توسط مواد عایق درزگیری شده است؟				
۲۱	آیا کولر به صورت مستقل توسط سیم یا کابل به فیوز اصلی ساختمان (بعد از کنتور) با اتصال و عایق‌بندی کامل وصل شده است؟				
۲۲	آیا در ساختمان شما از سیستم پیشرفته مدیریت انرژی ساختمان (BEMS) Building Energy Management System) به منظور برنامه‌ریزی و کنترل دقیق سیستم‌های سرمایش و گرمایش، سیستم‌های روشنایی و پهنه‌کردن زمان کارکرد و کاهش مصرف انرژی استفاده می‌شود؟				
۲۳	آیا پرهای دیگ‌های بخار و آب گرم ساختمان و همچنین لولهای آب به طور مرتب رسوب‌زدایی می‌گردد؟				

جمع امتیاز

ادامه چک لیست ۲

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات	امتیاز	
					بلی خیر
۲۴	آیا در ساختمان از شیشه‌هایی باشد تشعشع کم استفاده شده است؟				
۲۵	آیا از پنجره‌های دوجداره در ساختمان استفاده شده است؟				
۲۶	آیا درزها و شکاف‌های بین درها و پنجره‌ها در ساختمان عایق‌بندی شده‌اند؟				
۲۷	آیا در فصل تابستان بر روی پنجره‌ها از سایبان استفاده می‌گردد؟				
۲۸	آیا در ساختمان از درب‌های اتوماتیک با عکس‌العمل سریع جهت ورود و خروج در مراکز پرجمعیت و پرتردد استفاده شده است؟				
۲۹	آیا به منظور کاهش تلفات سرمایشی و گرمایشی شیشه‌ها، پشت بام‌ها، دیوارها و نمای ساختمان عایق‌کاری شده است؟				
۳۰	آیا به جهت ایجاد انگیزش بیشتر در افراد امکان مجزا نمودن مصارف آب، برق و سوخت هر واحد یا هر طبقه از یکدیگر مورد بررسی قرار گرفته است؟				
۳۱	آیا در ساختمان شما از سیستم پیشرفته مدیریت انرژی ساختمان (BEMS) (Building Energy Management System) به منظور برنامه‌ریزی و کنترل دقیق سیستم‌های سرمایش و گرمایش، سیستم‌های روشنایی و بهینه کردن زمان کار کرد و کاهش مصرف انرژی استفاده می‌شود؟				
۳۲	آیا در زمینه مدیریت انرژی در ساختمان تاکنون دوره‌های آموزشی تدارک دیده شده است؟				

جمع امتیاز

ارزیابی گروه سبز

ضعیف	متوسط	خوب	بسیار خوب	عالی
%۲۰	%۲۰-۴۰	%۴۰-۶۰	%۶۰-۸۰	%۸۰-۱۰۰

چک لیست ۳ - کاهش مصرف آب در ساختمان و محوطه

امتیاز	توضیحات	پاسخ		پرسش	ردیف
		بلی	خیر		
۱				آیا طی سال گذشته نسبت به آموزش کارکنان سازمان در خصوص جلوگیری از مصرف بی رویه آب در ساختمان و محوطه آن اقدامی صورت گرفته است؟	
۲				آیا آب مصرفی سازمان از طریق شبکه آب شهری تامین می شود؟	
۳				آیا محفظه کنتور در سازمان هر چند وقت یکبار جهت جلوگیری از نشت احتمالی حوضچه آن کنترل و بازدید می شود؟	
۴				آیا مقادیر مصرف آب در فصول مختلف سال در سازمان مورد اندازه گیری قرار گرفته است؟	
۵				آیا در سازمان شاخصی برای مقادیر مصرف آب در فصول مختلف سال تعریف شده است؟	
۶				آیا غالباً رفتن مصرف آب در سازمان مورد بررسی قرار گرفته است؟	
۷				آیا در صورت بالا رفتن مصرف آب در سازمان کنترلی صورت گرفته است؟	
۸				آیا بازدیدهای دوره‌ای (هر ۶ ماه یکبار) از سیستم لوله‌کشی آب در سازمان جهت اقدام به موقع در تعمیر، اصلاح و یا تعویض محل‌های آسیب دیده انجام می‌گیرد؟	
۹				آیا در سازمان نشت سنجی سالیانه با استفاده از دستگاه‌های نشت یاب صورت می‌گیرد؟	
۱۰				آیا طی سال گذشته در دستشوئی‌ها و یا وضعخانه‌های سازمان از شیرآلات هوشمند یا پالایی استفاده شده است؟	
۱۱				آیا طی سال گذشته در زمینه طراحی مناسب وضعخانه‌ها و دستشوئی‌ها (از نظر ارتفاع و تجهیزات) در سازمان اقدامی صورت گرفته است؟	
۱۲				آیا طی سال گذشته برنامه‌ریزی در جهت استفاده از آب بازیافتی به منظور شیستشوی تاسیسات بهداشتی (توالت‌ها، فلاش تانک‌ها، سیفون‌ها) سازمان صورت گرفته است؟	
۱۳				آیا طی سال گذشته در زمینه نیمبسته کردن شیرهای کنترل زیر دستشوئی‌ها در زمان مصرف آب اقدامی صورت گرفته است؟	

ادامه چک لیست ۳

۱۴	آیا در موقع لازم از شیرآلات فشارشکن در سازمان استفاده می‌شود؟
۱۵	آیا طی سال گذشته در سازمان در زمینه استفاده از فلاش تانک‌های فشاری با حجم کم یا دو زمانه اقدامی شده است؟
۱۶	آیا طی سال گذشته در سازمان از ابزارهای تعديل فشار در داخل ساختمان (محل‌های مصرف و در پشت شیرهای ورودی آب) استفاده شده است؟
۱۷	آیا طی سال گذشته برنامه‌ریزی در جهت استفاده از شیر آلات استاندارد به هنگام تغییرات دوره‌ای و اساسی ساختمان صورت گرفته است؟
۱۸	آیا طی سال گذشته نسبت به بستن شیر فلکه اصلی انشعباب آب در خارج از وقت اداری یا در صورت ضرورت نیمه‌باز گذاردن شیر فلکه اقدامی شده است؟
۱۹	آیا طی سال گذشته اقدامی در جهت ساخت سیستم سپتیک و تصفیه محلی فاضلاب در هنگام بازسازی و کارهای تاسیساتی صورت گرفته است؟
۲۰	آیا طی سال گذشته سعی شده است از آب باران و یا آب بازیافتی جهت ایجاد آب نماهای تزئینی محوطه ساختمان استفاده گردد؟
۲۱	آیا طی سال گذشته اقدامی جهت تبدیل فضاهای چمن کاری شده به فضاهای دارای گیاهان مقاوم به خشکی انجام شده است؟
۲۲	آیا طی سال گذشته در زمینه استفاده از آب چاههای غیر شرب جهت آبیاری فضای سبز سازمان اقدامی صورت گرفته است؟
جمع امتیاز	

ارزیابی گروه سبز

ضعیف	متوسط	خوب	بسیار خوب	عالی
%۲۰	%۲۰-۴۰	%۴۰-۶۰	%۶۰-۸۰	%۸۰-۱۰۰

چک لیست ۴ - کاهش آلودگی در جا به جا شدن روزمره

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات		امتیاز
			بلی	خیر	
۱	آیا تاکنون در زمینه استفاده از سوخت‌های جایگزین نظیر گاز طبیعی فشرده (CNG)، گاز مایع (LPG)، انرژی الکتریکی و انرژی‌های تجدیدپذیر به جای سوخت‌های فسیلی (نفت، بنزین و گازوئیل) اقدامی صورت گرفته است؟				
۲	آیا در زمینه خروج خودروهای فرسوده سازمان به منظور کاهش آلودگی اقدامی صورت گرفته است؟				
۳	آیا هر سال در زمینه معاینه فنی خودروها در سازمان اقدامی صورت می‌گیرد؟				
۴	آیا در زمینه ارائه تسهیلات به منظور استفاده بیشتر از شبکه حمل و نقل عمومی (متmorphoz) نظیر مترو، اتوبوس و ... در سازمان اقدامی انجام گرفته است؟				
۵	آیا طی سال گذشته نسبت به آموزش کارکنان سازمان در خصوص کاهش آلینده‌ها در جابجا شدن روزمره اقدامی صورت گرفته است؟				
۶	آیا تاکنون در زمینه ایجاد تعاوین‌های اتومبیل (استفاده از یک خودرو برای چند نفر) برای رفتن به مقصد های مشترک در سازمان اقدامی صورت گرفته است؟				
۷	آیا برنامه‌ای در زمینه انجام کارها از طریق وسائل پیشرفته ارتباطی (نظیر پست، پیک شهری، تلفن، دورنگار و ...) به جای سفرهای غیرضروری وجود دارد؟				
۸	آیا تاکنون در زمینه نصب تجهیزانی مانند باد شکن‌های سقفی و جانبی بر روی خودروهای سنگین (کامیون‌ها و تریلی‌ها) در سازمان به منظور اجتناب از مصرف سوخت و به تبع آن کاهش آلودگی اقدامی شده است؟				
۹	آیا طی سال گذشته در زمینه استفاده از افزودنی‌های مجاز سوخت (روغن‌های اصلاح شده جدید) اقدامی انجام شده است؟				
۱۰	آیا در زمینه احداث شهرک‌های جهت اسکان پرستل سازمان در مجاورت محل خدمت آن‌ها اقدامی انجام شده است؟				
۱۱	آیا در رابطه با ارائه خدمات رایگان در زمینه تعمیر خودروهای درون سازمان اقدامی انجام شده است؟				

ادامه چک لیست ۴

امتیاز	توضیحات	پاسخ		پرسش	ردیف
		خیر	بلی		
				آیا تاکنون برای گاز سوز کردن خودروهای سازمان اقدامی انجام شده است؟	۱۲
				آیا در زمینه توسعه وسائط نقلیه درون سازمانی اقدامی انجام شده است؟	۱۳
				آیا در سازمان در زمینه گسترش فرهنگ دوچرخه سواری و پیاده روی به جای استفاده از وسائط نقلیه شخصی یا اداری اقدامی انجام شده است؟	۱۴
				آیا تاکنون در جهت نصب تبدیل کننده های کاتالیزوری بر روی خودروهای بنزین سوز (بدون سرب) سازمان، به منظور تبدیل گازهای آلیندہ به دی اکسید کربن و آب اقدامی انجام شده است؟	۱۵
جمع امتیاز					

ارزیابی گروه سبز

ضعیف	متوسط	خوب	بسیار خوب	عالی
%۲۰	%۲۰-۴۰	%۴۰-۶۰	%۶۰-۸۰	%۸۰-۱۰۰

چک لیست ۵ - کاهش مصرف مواد اولیه در واحدهای تولیدی و صنعتی

امتیاز	توضیحات	پاسخ		پرسش	ردیف
		خیر	بلی		
۱				آیا نسبت به آموزش کارکنان (مسئولین قسمت‌ها، تکنیسین‌ها و کارگران انبار و خطوط تولیدی) جهت صرف‌جوئی در مواد اولیه و کاهش ضایعات اقدامی شده است؟	
۲				آیا از سیستم‌های انگیزشی (پاداش و جایزه) برای کارکنان جهت تشویق به صرف‌جوئی در مصرف مواد اولیه و کاهش ضایعات استفاده شده است؟	
۳				آیا قبل از اقدام به خرید مواد اولیه همانگنگی‌های لازم با قسمت انبار و تولید جهت برآورد صحیح مقادیر مورد نیاز انجام می‌شود؟	
۴				آیا جهت جلوگیری از تراکم و انباشت بیش از حد کالا و یا برای جلوگیری از طولانی شدن مدت انتشار مواد اولیه از روش‌هایی نظیر Just-in Time استفاده شده است؟	
۵				آیا سیستم First in First out (FiFo) در سازمان شما مورد استفاده قرار می‌گیرد؟	
۶				آیا نوع و وضعیت بسته‌بندی مواد اولیه یا ظروف حاوی مواد اولیه به خصوص مواد شیمیائی به هنگام خرید و تحویل مورد بازرسی قرار می‌گیرد؟	
۷				آیا ظروف و بسته‌بندی مواد خریداری شده از نوع قابل بازیافت یا قابل استفاده مجدد می‌باشد؟	
۸				آیا کترل‌های لازم به هنگام نقل و انتقال و جابجایی مواد جهت جلوگیری از ریزش یا نشت انجام می‌شود؟	
۹				آیا اقدامات کنترلی جهت جلوگیری از نشت و ریزش مواد در انبارها وجود دارد؟	
۱۰				آیا شناسنامه و برگه‌های اطلاعات ایمنی مواد (MSDS) به عبارت دیگر Material Safety Data Sheet برای کلیه مواد اولیه مصرفی تهیه شده است؟	
۱۱				آیا جهت حصول اطمینان از نحوه صحیح جابجایی مواد و توجه به نکات مربوط به نشت و ریزش به اطلاعات ایمنی مواد مراجعه می‌شود؟	
۱۲				آیا هر یک از مواد به خصوص مواد شیمیائی تحت شرایط محیطی تعریف شده مطابق اطلاعات ایمنی آن‌ها نگهداری می‌شوند؟	
۱۳				آیا سیستم‌های هشدار دهنده فعال جهت جلوگیری از سر ریز مواد از مخازن و تانک‌های ذخیره آن‌ها وجود دارد؟	

ادامه چک لیست ۵

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات	امتیاز		
					بلی	خیر
۱۴	آیا تا به حال جهت کاهش مدت زمان نگهداری و انبارش مواد و استفاده به موقع از مواد اقداماتی انجام شده است؟					
۱۵	آیا هنگام نشت و یا ریزش مواد در انبار وضعیت چیدمان آنها به صورتی می باشد تا دسترسی سریع به آنها امکان پذیر باشد؟ در واقع آیا به هنگام چیدمان ظروف مواد شیمیائی مختلف فاصله مناسب بین آنها رعایت می شود؟					
۱۶	آیا مواد شیمیائی در انبارهای مسقف نگهداری می شوند؟					
۱۷	آیا کف همه انبارها مطابق با نوع مواد شیمیائی (بطور مثال سرامیک برای مواد اسیدی) در نظر گرفته شده است؟					
۱۸	آیا هنگام چیدمان مواد مختلف شیمیائی در کنار هم به امکان واکنش آنها بر یکدیگر توجه می شود؟ (آیا از کنار هم چیدن موادی که واکنش شیمیائی بر هم دارند جلوگیری می شود؟)					
۱۹	آیا هنگام جابجایی ظروف حاوی مواد کنترل های لازم جهت جلوگیری از آسیب به ظروف انجام می شود؟					
۲۰	آیا بازرسی های دوره ای جهت اطمینان از بسته بودن درهای ظروف حاوی مواد شیمیائی جهت جلوگیری از تبخیر و نفوذ سایر مواد انجام می شود؟					
۲۱	آیا مخازن نگهداری مواد فرار دارای سقف شناور می باشند؟					
۲۲	آیا مسیرها و محوطه های جابجایی و نگهداری مواد از سطوح صاف و تمیز برخوردار می باشند؟					
۲۳	آیا برنامه ریزی و کنترل مواد و تولید وجود دارد؟					
۲۴	آیا پیش بینی ها و تخمين های مناسب جهت برآورد هزینه اتلاف مواد و ایجاد ضایعات در سازمان انجام گرفته است؟					
۲۵	آیا بازرسی های مناسب و دوره ای از وسایل و تجهیزاتی مانند پمپ ها، خطوط انتقال مواد، شیرها و مخازن به عمل می آید؟					
۲۶	آیا تجهیزات و وسایل حامل مواد شیمیائی (مانند پمپ ها، مخازن و لوله ها) مورد تمیز کاری و کنترل قرار می گیرند؟					
۲۷	آیا اقداماتی جهت کاهش مصرف مواد شیمیائی نظیر حلال ها به خصوص حلال های نفتی یا حلال های حاوی کلر انجام شده است؟					

۱۱

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات		امتیاز
			بلی	خیر	
۲۸	آیا تاکنون اقدامی جهت جایگزین نمودن حلال‌های آبی به جای حلال‌های نفتی و یا دارای کلر انجام شده است؟				
۲۹	آیا ضایعات حاصل از خطوط تولیدی تفکیک و جمع‌آوری می‌گردد؟				
۳۰	آیا شاخص (مقادیر استاندارد) میزان ضایعات برای هر یک از مراحل تولید مشخص شده است؟				
۳۱	آیا میزان ضایعات مواد اولیه و محصول در مراحل مختلف تولید مورد اندازه گیری قرار گرفته است؟				
۳۲	آیا اقدامی جهت کاهش ضایعات مواد اولیه و محصول در مراحل مختلف تولید انجام شده است؟				
۳۳	آیا سیستم تغهداری و تعمیرات برای تجهیزات و دستگاه‌هایی که به نوعی با مواد شیمیایی سر و کار دارند وجود دارد؟				
۳۴	آیا تاکنون اقداماتی جهت بازیافت مواد در داخل سازمان انجام شده است؟				
۳۵	آیا تاکنون جهت ارائه یا فروش ضایعات به سازمان‌ها یا سایر شرکت‌هایی که قابلیت استفاده از ضایعات شما را دارند اقدامی صورت گرفته است؟				
۳۶	آیا تا به حال جهت بهبود مشخصات مواد تولیدی یا طراحی محصولات جدید با چرخه عمر (Life cycle) کمتر اقدامی صورت گرفته است؟				
۳۷	آیا تا به حال استفاده و یا تولید موادی که به عنوان محصولات سبز مطرح می‌باشند مدنظر قرار گرفته است؟				
جمع امتیاز					

ارزیابی گروه سبز				
ضعیف	متوسط	خوب	بسیار خوب	عالی
%۲۰	%۲۰-۴۰	%۴۰-۶۰	%۶۰-۸۰	%۸۰-۱۰۰

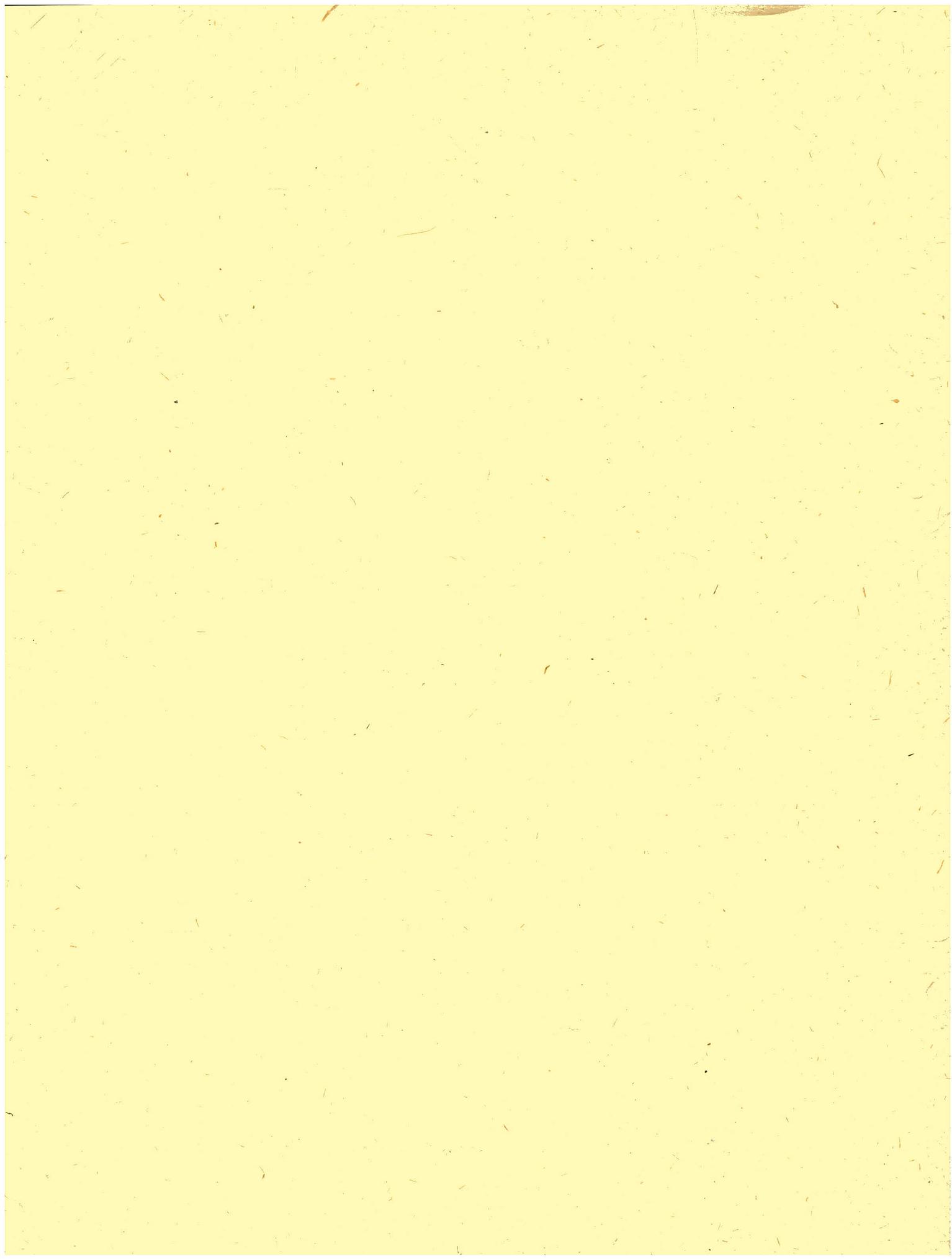
فرم گزارش پیشرفت

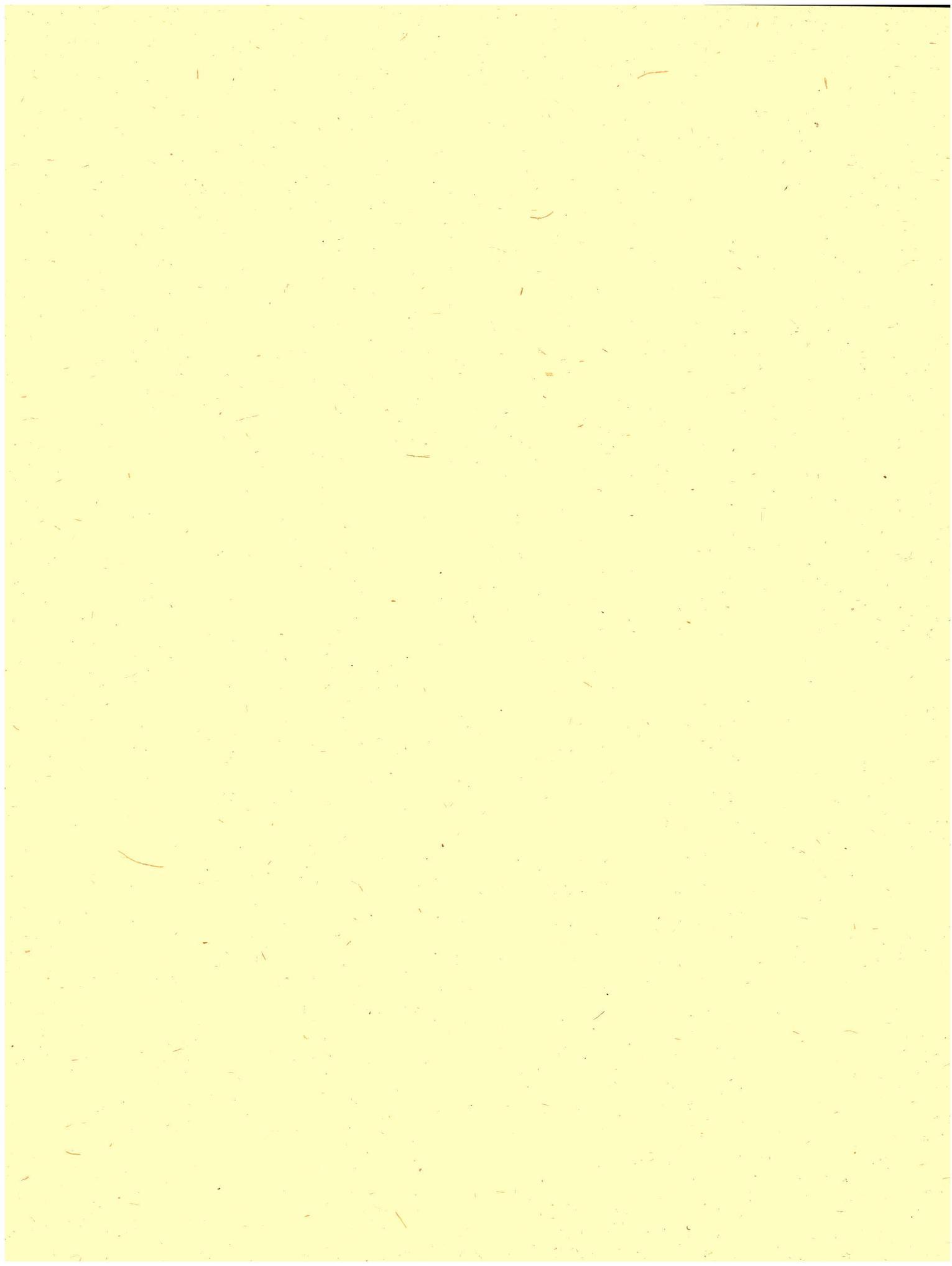
- نام سازمان:
 - نام مدیریت عامل/رئیس
 - آدرس:
 - تعداد پرسنل:

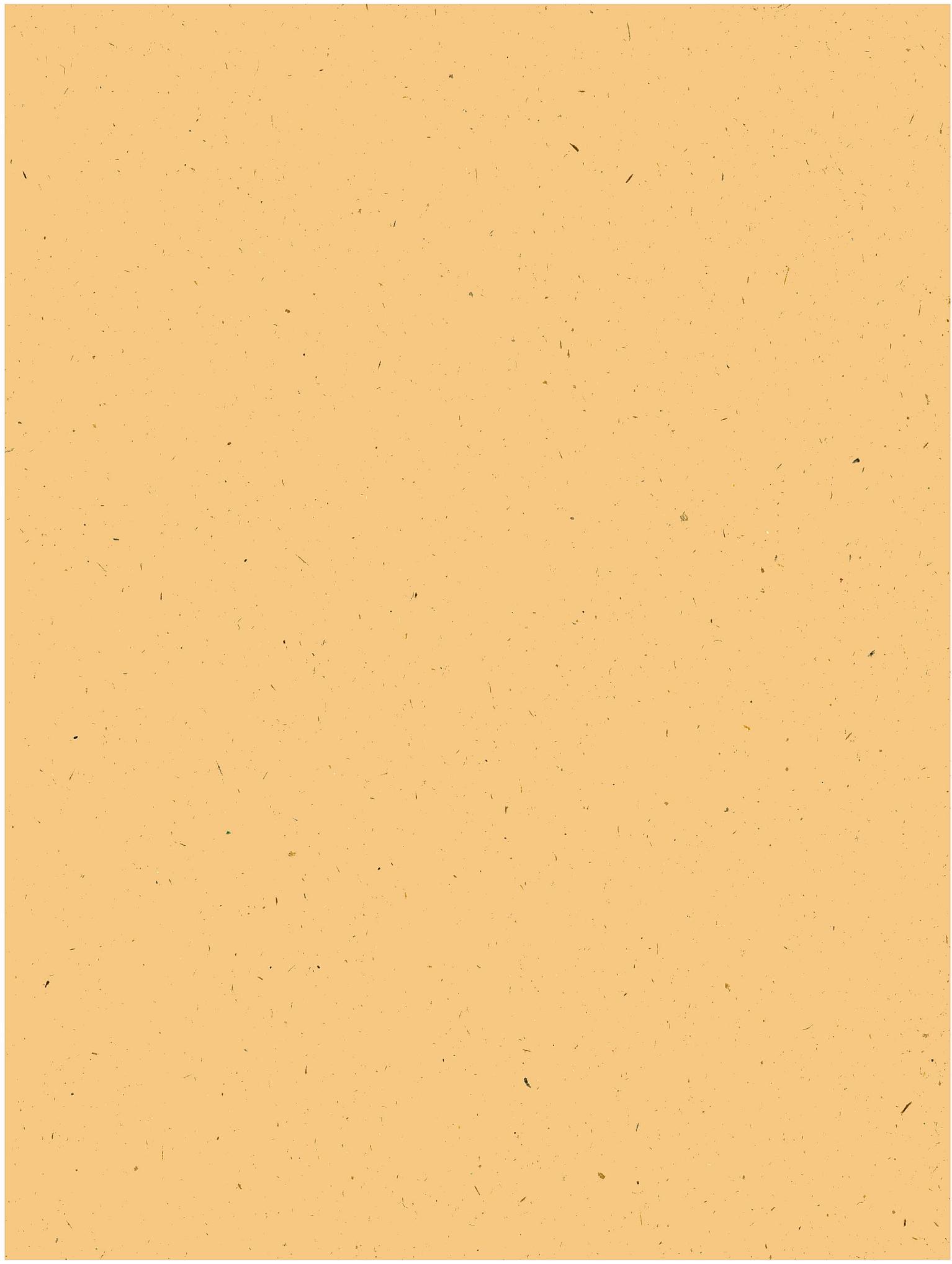
تا تاریخ:

از تاریخ:

در صورت نیاز به ارائه توضیحات در خصوص اقدامات انجام شده خواهشمند است با اشاره به عنوان موارد مصرف شرح اقدامات به این فرم پیوست شود.

Islamic Republic of Iran

GREEN GOVERNMENT

Checklists for the Consumption Optimization in relation to Environment System and Green Management

Energy conservation and efficiency

Water conservation and recycling

Solid waste reduction and recycling

Paper conservation reuse and recycling

Optimization of the government transportation costs

Department of Environment

چاپ شده بر روی کاغذ بازیافتی یا بیرون استفاده از چوب (باقا)